

V Gdyni budou rozhodovat o pořízení trolejbusu Ikarus 280T

18.04 2025 20:10, Libor Hinčica, Trolejbusy

Polská Gdyně by mohla doplnit do své sbírky historických vozidel článkový trolejbus Ikarus 280T (oficiálně Ikarus 280.94). V rámci utváření tzv. participativního rozpočtu byl podán občanský projekt na nákup a transport jednoho provozuschopného vozidla od některého ze stávajících provozovatelů (poslední vozy stále přežívají v rámci EU v Budapešti a v Sofii).

Trolejbusy postavené na základě slavných „čabajek“ v Gdyni v minulosti jezdily, nešlo ovšem o produkty vyráběné přímo Ikarusem, ale o vozidla, která vznikla přestavbou starších autobusů, jejichž karoserie prošly celkovou opravou.

Vývoj článkového vozidla využívajícího polských komponentů byl formálně zadán v roce 1984, bylo ovšem nutné nalézt vhodnou karoserii, neboť závod Jelcz, jemuž byla svěřena produkce „domácího trolejbusu“ standardní délky, neměl kloubový vůz k dispozici. Zvažovalo se tak použití kooperačně vyráběných jugoslávských autobusů Ikarus-Zemun 160P, anebo úprava ryze tuzemského modelu Autosan H10-30, který ale nakonec nikdy nevznikl ani ve formě autobusu. Jedinou finančně únosnou cestou tak byla instalace elektrické výzbroje do repasovaných karoserií článkových autobusů Ikarus 280, které Polsko hromadně odebíralo (po SSSR bylo jejich vůbec největším kupcem).

Výroba byla svěřena podniku KPNA ze Słupsku, přičemž první prototyp (na jehož vzniku ještě participovaly i dílny dopravce) spatřil světlo světa v roce 1988. Zatímco skříň pocházela původem od městského dopravce v Lodži, elektrická výzbroj byla vytěžena z vyřazených vozů ZiU-9 (resp.

ZiU-682). Krátce po tomto prototypu vznikl v roce 1990 další vůz, jenž už disponoval novou tyristorovou výzbrojí, ten ale nebyl pro velké množství závad předán žádnému provozovateli.

O trolejbusy projevili zájem dopravci v Lublinu a v Gdyni. Zatímco Lublin v letech 1991 a 1992 pořídil pouhé tři vozy kompletně sestavené ve Słupsku (dojezdily už v roce 1998), Gdyně šla cestou nákupu opravených karoserií z někdejšího podniku KPNA (po změně režimu přejmenovaného na Kapena), do nichž si sama zastavovala elektrické výzbroje. Lublinské vozy měly elektrickou výzbroj tyristorovou (oproti poruchovému prototypu z roku 1990 na ní došlo k řadě úprav a ke zjednodušení pohonu, kdy dvojici motorů nahradil pouze jediný o výkonu pouhých 110 kW), trolejbusy v Gdyni byly oproti tomu vybaveny jednodušší výzbrojí získanou buďto z vyřazených sovětských „ziuček“, anebo dodanou polskou firmou ELTA. V letech 1990 až 1994 takto vzniklo v Gdyni celkem 9 kloubových trolejbusů.

Bez ohledu na zmíněné zásadní odlišnosti gdyňských a lublinských vozů se všechny sériové (lze-li o sériích vzhledem k malým počtům vůbec hovořit) trolejbusy postavené na platformě modelu Ikarus 280 označovaly v Polsku jako model Ikarus 280.26UE (zkráceně pak též jako Ikarus 280E).

Jak již zaznělo, Lublin se svých článkových trolejbusů Ikarus 280 zbavil už v roce 1998, ani v Gdyni ale neměl jejich provoz příliš dlouhé trvání. K vyřazení prvního vozu došlo po pouhých sedmi letech provozu, poslední vůz byl pak vyřazen v prosinci 2002 (po osmi letech od vyrobení). Zájem o něj projevili fanoušci v Lublinu, jimž se podařilo předmětný vůz skutečně získat, nicméně záměr záchrany ztroskotal a vrak vozu byl v roce 2011 nakonec sešrotován.

Z 14 polských vyrobených trolejbusů postavených na základě Ikarusu 280 se tak nepodařilo zachovat ani jediný. Nyní byl podán občanský návrh na přidělení prostředků z rozpočtu města Gdyně v rámci tzv. participativního rozpočtu na doplnění sbírky historických vozidel o příbuzný (originální) trolejbus Ikarus 280T (280.94), čímž by kolekce veteránů čítala již sedm vozů. Pokud se podaří získat podporu pro záměr (a tím i finance), předpokládá se, že bude nutné vozidlo zakoupit u některého ze zbývajících provozovatelů, kteří se připravují na konec jejich provozu. Přestože takové vozidlo nebude zejména v elektrické části identické s trolejbusy, které byly v Gdyni v minulosti provozovány, zvnějšku by neměl být problém vozidlo historizujícímu vzhledu přizpůsobit. Současně jde momentálně o zjevně poslední šanci, jak trolejbus tohoto typu ještě pro muzejní účely získat.

Url: V Gdyni budou rozhodovat o pořízení trolejbusu Ikarus 280T